

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยศึกษาถึงการรับบริจาคสิ่งพิมพ์ ในห้องสมุด มหาวิทยาลัยของรัฐ ด้านการบริหาร ขั้นตอนการดำเนินงานขอรับและได้รับบริจาคสิ่งพิมพ์ แหล่งบริจาค และปัญหาและข้อเสนอแนะ นอกจากนี้ยังศึกษาจำนวนชื่อเรื่องของสิ่งพิมพ์ที่ได้รับบริจาค ซึ่งห้องสมุดได้ลงทะเบียนในระหว่างปี พ.ศ. 2534-2536 ในด้าน ประเภท ภาษา สาขาวิชา ปีที่พิมพ์ และจำนวนแหล่งที่บริจาคให้

วิธีการดำเนินการวิจัย มีลำดับดังต่อไปนี้

1. การกำหนดประชากร
2. การสร้างเครื่องมือในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ บรรณารักษ์ที่รับผิดชอบงานรับบริจาคสิ่งพิมพ์ หรือหัวหน้าฝ่ายจัดหาทรัพยากรห้องสมุด หรือหัวหน้างานรับบริจาคสิ่งพิมพ์ในสำนักหอสมุด สำนักหอสมุดกลาง หอสมุดกลาง และห้องสมุดวิทยาเขตที่ทำหน้าที่หอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยของรัฐ จำนวน 23 คน ดังนี้

1. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สถาบันวิทยบริการ หอสมุดกลาง (จฬ)
2. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ สำนักหอสมุด (มก)
3. มหาวิทยาลัยขอนแก่น สำนักวิทยบริการ ฝ่ายหอสมุดมหาวิทยาลัย (มข)
4. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ สำนักหอสมุด (มช)
5. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ สำนักหอสมุด (มธ)
6. มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ สำนักหอสมุด (มน)
7. มหาวิทยาลัยบูรพา สำนักหอสมุด (มบ)

8. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม สำนักวิทยบริการ ฝ่ายหอสมุดกลาง (มมส)
9. มหาวิทยาลัยมหิดล สำนักหอสมุด (มม)
10. มหาวิทยาลัยรามคำแหง สำนักหอสมุดกลาง (มร)
11. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร สำนักหอสมุดกลาง (มศว(ป))
12. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตภาคใต้ สำนักวิทยบริการ
ฝ่ายหอสมุดกลาง ((มศว(ภ))
13. มหาวิทยาลัยศิลปากร สำนักหอสมุดกลาง หอสมุดพระราชวังสนามจันทร์ ((มศก(พ))
14. มหาวิทยาลัยศิลปากร สำนักหอสมุดกลาง หอสมุดสาขาวังท่าพระ ((มศก(ท))
15. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี สำนักวิทยบริการ (มอ(ป))
ฝ่ายหอสมุดจอห์น เอฟ. เคนเนดี (มอ(ป))
16. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ สำนักวิทยบริการ
ฝ่ายหอสมุดคุณหลง อรรถกระวีสุนทร (มอ(ห))
17. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สำนักบรรณสารสนเทศ (มสธ)
18. มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี สำนักหอสมุด (มอน)
19. สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้ กองหอสมุด (สทม)
20. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง สำนักหอสมุดกลาง (สจล)
21. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี สำนักห้องสมุดและบรรณสารสนเทศ (สจธ)
22. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ สำนักหอสมุดกลาง (สจพ)
23. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ สำนักบรรณสารสนเทศ (สพบ)

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสัมภาษณ์ และแบบสำรวจ (ภาคผนวก)

1. แบบสัมภาษณ์ (ภาคผนวก ข) ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ตอน คือ
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลของผู้ตอบ เกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัว
 - ตอนที่ 2 การบริหาร ได้แก่ สถานภาพของหน่วยงาน บุคลากร นโยบาย
รับบริจาคสิ่งพิมพ์

ตอนที่ 3 ขั้นตอนการดำเนินงานรับบริจาคสิ่งพิมพ์

3.1 การขอรับบริจาคสิ่งพิมพ์ ได้แก่ การรวบรวมรายชื่อ

การติดต่อแหล่งบริจาค การรับสิ่งพิมพ์

3.2 การได้รับบริจาคสิ่งพิมพ์ ได้แก่ การรับและการคัดเลือกสิ่งพิมพ์

3.3 การลงทะเบียนสิ่งพิมพ์ที่ขอรับและได้รับบริจาค

ตอนที่ 4 แหล่งบริจาคสิ่งพิมพ์

ตอนที่ 5 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการบริจาคสิ่งพิมพ์

รูปแบบคำถามของแบบสัมภาษณ์ ประกอบด้วย คำถามแบบปลายปิดที่กำหนดคำตอบไว้เพื่อจำกัดขอบเขตของการสัมภาษณ์ และคำตอบให้อยู่ในสาระที่ต้องการศึกษา และคำถามแบบปลายเปิด เพื่อให้ผู้รับสัมภาษณ์สามารถให้คำตอบหรือข้อมูลที่นอกเหนือจากที่กำหนดไว้

2. แบบสำรวจ เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลสิ่งพิมพ์ที่ได้รับบริจาคในระยะเวลา 3 ปี (2534-2536) โดยสำรวจข้อมูลจำนวนชื่อเรื่องของสิ่งพิมพ์ที่ได้รับบริจาค ประเภท ภาษา สาขาวิชา ปีที่พิมพ์ของสิ่งพิมพ์ และแหล่งที่บริจาคสิ่งพิมพ์ให้

ผู้วิจัยได้นำแบบสัมภาษณ์ และแบบสำรวจที่สร้างไปทดสอบดังนี้

แบบสัมภาษณ์ ได้นำไปทดสอบกับห้องสมุดมหาวิทยาลัยเอกชน 3 แห่ง คือ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย และมหาวิทยาลัยอีสต์อีสต์บริหารธุรกิจ โดยสัมภาษณ์หัวหน้าฝ่ายพัฒนาทรัพยากรห้องสมุด ของห้องสมุดทั้ง 3 แห่ง ดังกล่าว จากนั้นได้ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของแบบสัมภาษณ์ ประกอบด้วยการปรับปรุงแก้ไข คำจำกัดความ และการใช้ภาษาในแบบสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้แบบสัมภาษณ์ที่สมบูรณ์ก่อนที่จะนำไปใช้กับประชากรต่อไป

แบบสำรวจ ได้นำไปทดสอบที่มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย และมหาวิทยาลัยอีสต์อีสต์บริหารธุรกิจ เพื่อเก็บข้อมูลที่เป็นจำนวนจำนวนชื่อเรื่องสิ่งพิมพ์ที่ได้รับบริจาค ประเภท ภาษา สาขาวิชา ปีที่พิมพ์ของสิ่งพิมพ์ และแหล่งที่บริจาคสิ่งพิมพ์ให้จากนั้นได้ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของแบบสำรวจ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้ดำเนินการดังนี้

1. สัมภาษณ์บรรณารักษ์ หัวหน้าฝ่ายจัดหาทรัพยากรห้องสมุด หัวหน้างานรับบริจาคสิ่งพิมพ์ หรือบรรณารักษ์ที่รับผิดชอบงานรับบริจาคสิ่งพิมพ์ จำนวน 23 คน โดยผู้วิจัยไปสัมภาษณ์ด้วยตนเอง การสัมภาษณ์อยู่ในช่วงระยะเวลาระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ - มีนาคม 2539 จากจำนวนห้องสมุด 23 แห่ง
2. ตรวจสอบสิ่งพิมพ์ที่ห้องสมุดทั้ง 23 แห่ง ที่รับบริจาคและลงทะเบียนแล้ว ในปี 2534-2536 ผู้วิจัยได้ตรวจสอบสิ่งพิมพ์ตั้งแต่เดือนมกราคม - กุมภาพันธ์ 2539 โดยสำรวจข้อมูลสิ่งพิมพ์จากสมุดลงทะเบียนหรือทะเบียนสิ่งพิมพ์ที่บันทึกลงในคอมพิวเตอร์และกรอกข้อมูลลงในแบบสำรวจที่สร้างขึ้น

การวิเคราะห์ข้อมูล

ประมวลผลและหาค่าสถิติดังนี้

1. ข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์ ได้แก่ การบริหารงานการรับ บริจาคสิ่งพิมพ์ ขั้นตอนการดำเนินงานรับบริจาคสิ่งพิมพ์ แหล่งบริจาค ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ และข้อมูลที่ได้จากแบบสำรวจทั้งหมด วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ
2. ข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์ แบบประเมินค่า (Rating Scale) ได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาในการรับบริจาคสิ่งพิมพ์ วิเคราะห์โดยคำนวณหาค่าเฉลี่ย (X) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป Microsoft Excel และกำหนดค่าปัญหาดังนี้ (ประคอง กรรณสูต, 2525)

1.00 - 1.50 = มีปัญหาระดับน้อยมาก

1.51 - 2.50 = มีปัญหาระดับน้อย

2.51 - 3.50 = มีปัญหาระดับปานกลาง

3.51 - 4.00 = มีปัญหาระดับมาก

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอในบทที่ 4

อักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้

มหาวิทยาลัยส่วนกลาง (เฉพาะมหาวิทยาลัยที่มีหอสมุดกลางอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร)

จฬ	หมายถึง	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สถาบันวิทยบริการ หอสมุดกลาง
มก	"	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ สำนักหอสมุด
มธ	"	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ สำนักหอสมุด
มร	"	มหาวิทยาลัยรามคำแหง สำนักหอสมุด
มศก(ท)	"	มหาวิทยาลัยศิลปากร สำนักหอสมุดกลาง หอสมุดสาขาวังท่าพระ
มศว(ป)	"	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
สจร	"	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี สำนักห้องสมุดและ บรรณสารสนเทศ
สจพ	"	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ สำนักหอสมุดกลาง
สจล	"	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง สำนักหอสมุดกลาง
สพบ	"	สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ สำนักบรรณสารการพัฒนา

มหาวิทยาลัยส่วนภูมิภาค

มช	หมายถึง	มหาวิทยาลัยขอนแก่น สำนักวิทยบริการ ฝ่ายหอสมุดมหาวิทยาลัย
มช	"	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ สำนักหอสมุด
มน	"	มหาวิทยาลัยนเรศวร สำนักหอสมุด
มบ	"	มหาวิทยาลัยบูรพา สำนักหอสมุด
มมส	"	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม สำนักวิทยบริการ ฝ่ายหอสมุดกลาง
มม	"	มหาวิทยาลัยมหิดล สำนักหอสมุด
มศก(พ)	"	มหาวิทยาลัยศิลปากร สำนักหอสมุดกลาง หอสมุดพระราชวังสนามจันทร์
มศว(ภ)	"	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตภาคใต้ สำนักวิทยบริการ ฝ่ายหอสมุดกลาง
มสธ	"	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สำนักบรรณสารสนเทศ
มอ(ป)	"	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี สำนักวิทยบริการ ฝ่ายหอสมุดคุณหญิงหลง อรรถกระวีสุนทร

- มอน " มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี สำนักหอสมุด
สทม " สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้ กองหอสมุด

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย